

TTVK

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus

Digipalveluasetuksen toimeenpano HE 70/2023vp

LiV kuuleminen
15.11.2023

14.11.2023

TTVK:n jäsenet (15 kpl)

- Gramex ry
 - Teosto ry
 - Kopiosto ry
 - APFI ry
 - Sanasto ry
 - Kuvasto ry
 - Suomen Elokvatoimistojen Liitto SEL ry
 - Suomen Muusikkojen Liitto ry
 - Musiikkituottajat – IFPI Finland ry
 - Suomen Musiikintekijät ry
 - Suomen Musiikkikustantajat ry
 - Yleisradio Oy
 - MTV Oy
 - Sanoma Media Finland Oy
 - RadioMedia ry
- + yhteistyötä Motion Pictures Association
MPA:n kanssa

Välittäjien vastuusääntelyn tausta

- Välityspalveluja on erilaisia:
 - 1) Vastuulliset toimijat, jotka jo ennaltaehkäisevät laitonta toimintaa
 - 2) Harmaalla alueella toimivat, jotka välinpitämättömyydellään mahdollistavat asiakkaidensa laittomankin toiminnan
 - 3) Palveluntarjoajat, jotka tarjoavat tietoisesti palveluitaan myös laittomalle toiminnalle väärinkäyttäen vastuuvapauttaan
- EU-lainsäätäjällä ongelmat hyvin tiedossa vuodesta 2014. Ensin suosituksia palveluntarjoajille, lopulta pakottavaa lainsäädäntöä
- DSA:lla oikein toimeenpantuna mahdollisuus vaikuttaa erityisesti 2- ja 3-kohtien palveluntarjoajiin.
- Seuraamusten toteutustapa ratkaisee, miten asetuksen tavoitteet tosiasiallisesti toteutuvat.

Yleistä hallituksen esityksestä (1)

- pääosin huolellisesti valmisteltu, valvonnan osalta vakavia puutteita
- kannatamme sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 182-184§ ja 187-194§ pykälien kumoamista
- digipalveluasetus ei vaikuta DSM-direktiivin 17 artiklan soveltamiseen (asetuksen 2 artikla ja johdantokappale 11)
- Asetuksen lähtökohta on, että kaikkien asetuksen velvoitteiden noudattamatta jättämiseen tulisi liittää harkinnanvarainen seuraamusmaksu (HE s. 58)
- Tästä huolimatta HE:ssä osa velvoitteista jätetään seuraamusmaksun ulkopuolelle. Luonnoksessa artiklakohtia oli 11 kpl, lausuntokierroksen jälkeen poistettu vielä lisää 8 artiklakohtaa. Näiden velvoitteiden rikkomisesta ei siis Suomessa seuraisi sanktiota.
- HE tältä osin asetuksen velvoittavien määräysten sekä tavoitteiden vastainen
- on välttämätöntä palauttaa edes tärkeimmät näistä seuraamusmaksun piiriin

Yleistä hallituksen esityksestä (2)

- sisämarkkinoiden toimivuuden varmistamiseksi on asetuksen toimeenpano toteutettava tavalla, joka turvaa yhdenmukaisen viranomaisvalvonnan ja sanktiokäytännöt Euroopan unionissa

 - => HE ei turvaa yhdenmukaisuutta vaan esittää päinvastoin siitä poikkeamista

- perusteena, että velvoitteiden osalta niitä ei ole ilmaistu riittävän tarkasti tai ne sisältävät laadullisia tai avoimia kriteereitä menettelyille

 - => velvoitteiden kohteena laaja joukko erilaisia välityspalveluita, joten tämä on välttämätöntä riittävän jouston varmistamiseksi asetusta sovellettaessa

 - => ei pitäisi olla esteenä mahdollisuudelle määrätä seuraamusmaksu velvoitteen noudattamatta jättämisestä

 - => Huom! On eri asia käyttää harkintavaltaa seuraamuksia määrätessä kuin säätää jo lähtökohtaisesti tiettyjen velvoitteiden rikkomisen kokonaan seuraamuksen ulkopuolelle

NB! Tällä ratkaisulla Suomesta tulee houkutteleva turvasatama piraattimyönteisille palveluntarjoajille, joiden laittoman toiminnan mahdollistavaan ja sitä suojelemaan toimintaan ei ole mahdollista puuttua. DSA:n toimivaltasäännökset takaavat, ettei kukaan muukaan pysty puuttumaan.

Art 23: toistuviin loukkauksiin puuttuminen

- asetuksen 23.1. artiklan mukaan

”verkkoalustojen tarjoajien on keskeytettävä kohtuulliseksi ajaksi ja ennakkovaroituksen annettuaan palvelujen tarjoaminen palvelun vastaanottajille, jotka toistuvasti toimittavat ilmeisen laitonta sisältöä.”

- toistuviin oikeudenloukkauksiin puuttumisen velvoite yksi olennaisimmista alusta saakka. Tärkeä työkalu laittoman toiminnan rahavirtojen keskeyttämisessä; piratismassa ja tuotevääreännöskaupassa kyse suurista summista. Vastuullisilla toimijoilla ollut käytössä jo vuosia.
- oikeudenhaltijoille toistuvat ja jatkuvat loukkaukset erityisen suuri ongelma
- Brysselissä velvoitetta yritettiin muuttaa ainoastaan suositukseksi. EU-lainsäätäjä sääti sen kuitenkin pakolliseksi velvoitteeksi. Myös artiklasta annettu tulkintaohjeistus JK 63 ja 64 on hyvin selväsanaista ja sanamuodoltaan velvoittavaa: ”on keskeytettävä” ja ”on valvottava”
 - => velvoitteen sanamuodossa ei mitään epäselvää tai tulkinnanvaraista
 - => ”ilmeisen laiton sisältö”: EU:n ja jäsenvaltioiden lainsäädäntö, ip-oikeuksien loukkausten osalta ilmenee oikeudenhaltijoilta tai muilta luotetuilta ilmoittajilta tulleista ilmoituksista.
- taustahistoria huomioiden on selvää, ettei velvoitteen noudattamista voida jättää vapaaehtoisuuden varaan ja Suomessakin on tämän velvoitteen noudattamista valvottava tehokkaasti

Art 15: avoimuusraportointivelvollisuus

- seuraamusmaksun puuttuminen perusteltu vastaavuus- ja suhteellisuusperiaatteella
- OikH kannalta olennainen on kohta 15.1.(b), jossa säilytyspalveluntarjoaja velvoitetaan raportoimaan sille tehdyt ilmoitukset ja niiden johdosta tehdyt toimet
- vastuuvapaus on tietyin edellytyksin ansaittu etu, jonka voi myös menettää. Raportit ainoa keino valvoa, täyttyvätkö vastuuvapauden edellytykset. Väärinkäytön tilanteissa ne muodostavat myös ratkaisevan näytön.
- toisissa asioissa säädetyillä raportointivelvollisuuksilla eri funktio

Art 16.6.: ilmoitus- ja toimintamenettelyt

- kohdassa, joka jätetty seuraamusmaksun ulkopuolelle, velvoitetaan säilytyspalvelujen tarjoajat käsittelemään sille tehdyt ilmoitukset ”oikea-aikaisesti, huolellisesti, ei-mielivaltaisesti ja objektiivisesti” ja ilmoittamaan art15 raportissa, jos ne käyttävät tähän automatisoituja välineitä
 - => tavoitteena antaa vihdoinkin työkalut puuttua – saada vastuuseen – vastuuvapautta väärinkäyttävät palveluntarjoajat (vrt. art 15)
 - => mm. art15 raporttien perusteella syntyy nopeasti käsitys siitä, millainen käsittely on asianmukaista ja millainen ei
- välittäjän vastuuvapaus on ilmoitusmenettelyn vastineeksi annettu etu. Olisi todella outoa ja vastoin asetuksen tavoitteita, jos seuraamusmaksua ei voida edes harkita tilanteessa, jossa palveluntarjoaja ei reagoi lainkaan sille tulleeisiin ilmoituksiin tai käsittelee ne toistuvasti mielivaltaisesti, subjektiivisin perustein tai ei-oikea-aikaisesti

Art 30.2. Elinkeinonharjoittajan jäljitettävyys

- seuraamusmaksua ei ole liitetty artiklakohdan 30.2. ensimmäiseen kappaleeseen, jossa velvoitetaan palveluntarjoaja parhaansa mukaan arvioimaan asiakkaina olevien elinkeinonharjoittajien sille antamien tunnistamistietojen luotettavuus

=> laittomia tuotteita myyvät ilmoittavat pääsääntöisesti väärän nimen ja yhteystiedot; yleinen ja suuri ongelma kaikille täytöntöönpanoa tekeville viranomaisille ja oikeudenhaltijoille sekä kuluttajille

=> ”parhaansa mukaan” varmistaa riittävän jouston asetuksen soveltamisessa; verkkomarkkinapaikkoja on hyvin erilaisia. Muuallakin EU-lainsäädännössä käytetty velvoittava ilmaisu.

- Ei ole todennäköistä, että kaikki verkkomarkkinapaikat alkavat tehdä tätä vapaaehtoisesti. Tämän velvoitteen noudattamisen tehokas valvominen ja seuraamusuhka on ainoa keino saada parannusta tilanteeseen

- EU-lainsäätäjältä hyvin tietoinen poliittinen valinta säätää tällainen velvollisuus tässä laajuudessa (ref. Know Your Business Customer –vaikutuskampanja)

Lopuksi

- asetusta valvovilla viranomaisilla, ip-oikeudenloukkausten osalta Suomessa liikenne- ja viestintävirastolla, on keskeinen ja ratkaiseva rooli asetuksessa säädettyjen velvoitteiden tehokkuuden varmistamisessa ja asetuksen tavoitteiden saavuttamisessa

! Lainsäätäjän varmistettava, että kaikki EU-lainsäätäjän tarkoittamat valvontakeinot ovat myös Suomessa käytettävissä!

- kyse EU-asetuksesta, jolla kehitetään ja harmonisoidaan käytäntöjä EU-laajuisesti. Kansallinen lainsäätäjä ei voi omavaltaisesti valikoida, mitä osia velvoitteista valvotaan ja mitkä jätetään seuraamusmaksu-uhan ulkopuolelle eli jätetään käytännössä pelkäksi suositukseksi. Erikseen on säädetty tilanteista, joissa seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä.

- lainsäätäjän huolehdittava siitä, että valvovalla viranomaisella on riittävästi myös ip-oikeuksien osaamista, asiantuntemusta ja ymmärrystä

TTVK

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus

Kiitos!

Toiminnanjohtaja, OTM
Jaana Pihkala
jaana.pihkala@ttvk.fi
Puh. 040 706 6674

info@ttvk.fi
www.ttvk.fi
twitter.com/TTVKRY

www.tekijanoikeus.fi
www.facebook.com/tekijanoikeus.fi

14.11.2023